

GREAT CITIZENS *Movement*

GREAT CITIZENS DECLARATION

Prof. Dr. M.C. Schippers

“Remember, each one of us has the power to change the world.”
Yoko Ono

Van hiërarchie naar meer bottom-up synergie

Het jaar 2020 werd gekenmerkt door een snelle centralisatie in overheidsbesluitvorming voor wat betreft gezondheid, naar aanleiding van de Covid-19 crisis. Vele vrijheden zijn, onder het mom van een enorme dreigende gezondheidscrisis, in veel plaatsen verdwenen om plaats te maken voor verplichte maatregelen. Wereldwijd heeft dit geleid tot verschillende vormen van machtsmisbruik, die er toe leidden dat de systemen werden ondermijnd die er juist waren ter bescherming van openbare gezondheid en welzijn. Een Freedom House rapport stelt dat de democratie in 80 landen op het spel stond, of zelfs helemaal verdwenen was sinds het begin van de crisis in 2020. (<https://freedomhouse.org/report/special-report/2020/democracy-under-lockdown>)

Het rapport concludeerde dat de reactie op de Covid-19 crisis een 14-jaar lange trend van verminderde vrijheid flink verergerde. In 2020 was het aantal vrije landen drastisch gedaald naar het laagste aantal in 15 jaar. Een Freedom House Report van 2021 stelde dat deze trend doorzette en het Freedom House Report 2022 rapport, met als titel “The Global Expansion of Authoritarian Rule” (De wereldwijde uitbreiding van autoritair bewind) stelde dat in 2021 acht van de tien mensen in een gedeeltelijk vrij of onvrij land leefde. Dat is een bedroevend gegeven.

We zien verder ook een aantal gevaarlijke trends zoals het aanwijzen van zondebokken en buitensluiten van bepaalde groepen mensen. Zelfs als de crisis een meer endemische fase bereikt, zoals in vele landen het geval lijkt te zijn, is een dreiging dat overheden niet bereid zijn de macht die ze vergaard hebben gedurende de laatste jaren ineens op te geven. Al met al is hier sprake van een langdurige bedreiging voor de algemene democratie in de wereld. In die zin kan 2020 als een historisch keerpunt worden gezien. Samenvallend met de huidige crisis is een progressieve ideologie van een kleine groep mensen, die de crisis zien als een gelegenheid om de loop van de geschiedenis te wijzigen en een vorm utopia op te richten. Echter, het is nog maar de vraag of dit een utopie zou kunnen worden die de mensheid dient, of slechts een kleine groep mensen. Voor de anderen zou het dan een dystopische wereld kunnen worden.

In het algemeen kan gesteld worden dat “top down, one-size-fits-all” beslissingen nadelig voor het geestelijk welzijn van de mensheid. Vandaar dat deze vorm van besluitvorming uitdagingen voor het algemene volk creëert. Bijvoorbeeld, al in 2020 werd de helft van de werkende populatie in de wereld financieel getroffen door de lockdowns, wat een enorm domino effect veroorzaakte (Schippers, 2020). Terwijl de meeste mensen welvarend kunnen leven wanneer ze hun eigen doelstellingen en beslissingen kunnen nemen, werd juist dit voor een groot deel onmogelijk gemaakt. Dit was met name het geval voor de mensen die

in bepaalde sectoren werkten die werden stilgelegd tijdens de wereldwijde lockdowns, zoals het midden en kleinbedrijf. Mensen die hun levenswerk zagen verdampen, hun dierbaren niet mochten bezoeken en zelfs begrafenissen niet mochten bijwonen, waren het meest getroffen door deze maatregelen. Ook studenten die hun scholen op slot zagen gaan waren op vele manieren getroffen. Ongelijkheden namen toe vanwege het feit dat meer kwetsbare populaties zoals etnische minderheden zwaarder getroffen werden (Schippers, 2020; Schippers, Ioannidis and Joffe, 2022). Tegelijkertijd concludeerde een grote meta-analyse dat terwijl lockdowns en maatregelen weinig of geen effect hadden op de verspreiding van het virus, de economische en sociale kosten onmeetbaar waren (<https://ideas.repec.org/p/ris/jhisae/0200.html>).

Geschiedenis en doelstelling

Note Historisch gezien worden grondrechten vaak pas bereikt voor een groot deel van de bevolking na historisch hectische periodes, meestal na een lange oorlogstijd wanneer landen een poging deden de dominantie van andere landen of van krijgsheren van zich af te schudden. Bijvoorbeeld, in Nederland na een bijzonder hectische periode in de geschiedenis van

de mensheid, de Tachtigjarige oorlog tegen de Spanjaarden, werd de “Akte van Verlatinghe” (Act of Abjuration) was geschreven en getekend op 26 juli 1581 in Den Haag. De declaratie van onafhankelijkheid, als een eerste stap naar de vorming van de Verenigde Staten van Amerika, is naar verluid gedeeltelijk gebaseerd op deze akte. De akte stelde onder andere dat wanneer een machthebber (bijv. een koning) niet in het belang handelde van zijn onderdanen en in plaats daarvan hen slecht behandelde, dat deze heerser dan vervangen diende te worden. Het stelde zelfs, voor die tijd vrij radicaal, dat in dat geval de mensen zelfs een plicht hadden om dit te doen.

In het oude Athene, één van de oudste

democratieën, was ‘verbanning’ een democratische procedure waarin elke burger verbannen kon worden uit Athene voor een periode van tien jaar. Dit gebeurde gewoonlijk wanneer iemand een bedreiging was geworden voor de staat, de democratie, of werd beschouwd als een tiran, al dan niet in wording.

We denken dat in tijden van grote nood, een nieuwe declaratie aan de orde is. Zoals we de laatste jaren gezien hebben, hebben regeringen niet in het belang van het volk gehandeld (bijv. Schippers, 2020; Ioannidis, et. al. 2021; Schippers et al, 2022). Vandaar dat we denken dat er een nieuwe declaratie nodig is: the “Great Citizens Declaration”. Deze declaratie is vooral bedoeld als een pleidooi om het psychologisch, fysiek en spiritueel welzijn van de mensheid te verhogen.

Kernwaarden in de Great Citizens Declaration

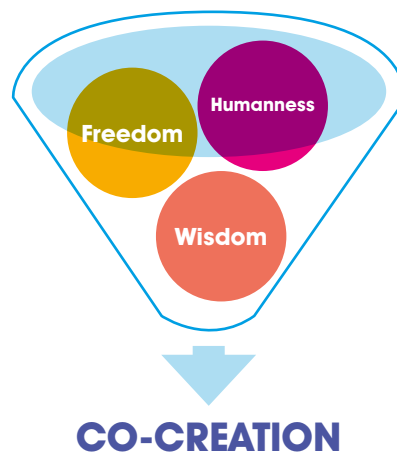
De drie kernwaarden zijn

Vrijheid, Menselijkheid en Wijsheid.

Als aan deze drie voorwaarden is voldaan, kan een proces van co-creatie gebruikt worden om de wereld een betere plek te maken. Belangrijk is dan wel dat deze waarden leidend zijn.

Dus:

Pro mensheid
Pro vrijheid
Pro wetenschap
Pro kritisch denken
Pro gezondheid, welzijn en veiligheid
Pro transparante overheid
Pro verantwoordelijkheid
Pro welzijn voor toekomstige generaties

De huidige crises laten zien dat het relatief eenvoudig is om menselijke kernwaarden van gelijkheid en vrijheid weg te nemen en deze te vervangen met waarden als schijnveiligheid en verplichte medische procedures, zo lang als dit voor het grotere goed lijkt te zijn. Wij denken dat mensen zelf capabel zijn om hun eigen beslissingen te nemen. Dit soort besluitvorming wordt idealiter genomen met respect voor al het leven op aarde, en met respect voor de aarde zelf, als bedreigingen voor de mensheid (velen door mensen zelf veroorzaakt) escaleren. We moeten in staat gesteld worden om alles te doen wat in onze macht ligt om geluk na te streven, maar ook het geluk van anderen in acht nemen, waardoor schade aan anderen - of eventueel zelfs ons allemaal - kan worden voorkomen. Als algemene doelstelling is het meest wenselijk de fysieke, geestelijke en spirituele gezondheid van burgers te koesteren, en ons ervan te verzekeren dat sociale interacties soepel verlopen, in plaats van repressief, autoritair, gewelddadig of straffend gedrag waardoor situaties alleen maar meer uit de hand lopen. Met positieve erkenning van gewenste gedragsvormen kan meer bereikt worden dan met straf, vernedering en vergelding.

Wat er nodig is, is het herstel van ethische waarden, vertrouwen, vriendelijkheid (anderen behandelen zoals je zelf behandeld wilt worden), integriteit, vergeving, dankbaarheid, liefde, de persoon worden die je graag wilt zijn. In veel religies wordt gesteld dat de mens een "Imago deity" (imago godheid) is, geschapen naar het beeld en de gelijkenis van God. Het Goddelijke wordt vaak gezien als gelijk aan liefde. Erkenning van het Goddelijke in ons als liefde betekent dat de mensheid een soeverein bestaansrecht heeft: met vrije wil en besluitvormende autoriteit.

Opmerking: religieus zijn is zeker geen voorwaarde om dit soort waarden te erkennen. Vanuit de psychologie weten we dat dit kernwaarden zijn die de geestelijke en fysieke gezondheid van de mens bevorderen.

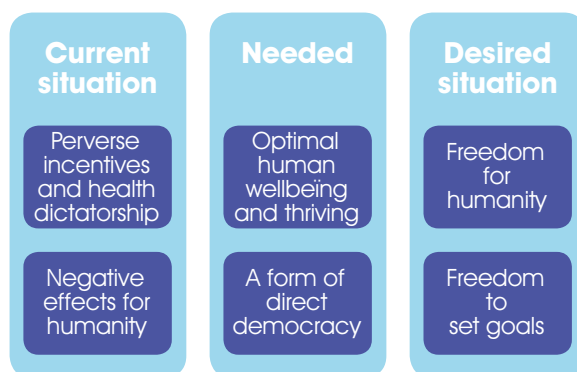

Nieuwe akte

De nieuwe akte streeft ernaar om belangrijke menselijke waarden te herstellen en met nieuwe psychologische inzichten aan te vullen. Deze Great Citizen's Declaration (GCD) houdt rekening met de menselijke psychologie, en gaat ervan uit dat essentiële behoeften en waarden erkend dienen te worden voor de mensheid om te kunnen gedijen en welzijn te kunnen ervaren.

Betrokkenheid van mensen

Om de grootst mogelijke betrokkenheid van de mensen wereldwijd te kunnen waarborgen, zijn we ook een uitdaging aangegaan in de “letters to the future challenge”, (brieven aan de toekomst) waar mensen kunnen schrijven over hun ideale samenleving zonder beperkingen, en ook schrijven over de samenleving die zal ontstaan als we op deze weg doorgaan (<https://www.greatcitizensmovement.org/nl/about-letters-to-the-future/>). Als zoveel mogelijk mensen dit doen, kan de enthousiaste betrokkenheid van zo veel mogelijk mensen bewerkstelligd worden en komt de betere wereld een stapje dichterbij. Hieronder is in beeld gebracht wat in onze gedachten de huidige situatie is, wat de wenselijke situatie kan zijn en wat er nodig is om deze wenselijke situatie te verwezenlijken.

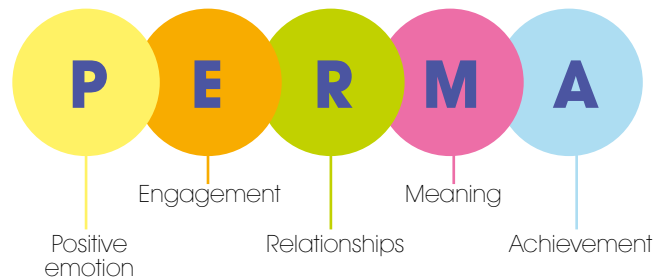
Figuur 1: Huidige, nodige en wenselijke situatie zoals beschreven in deze declaratie

Menselijke behoeftes

Van oudsher hebben mensen zich afgevraagd wat mensen motiveert. Griekse filosofen zoals Aristoteles, Socrates en Plato debatteerden al over motieven voor menselijk gedrag, en zij vroegen zich af wat zich in de hoofden van mensen afspeelt. Aan het einde van de 19de eeuw, kwam de psychologie op als wetenschap en deze wetenschap maakte vooral een opmars na de eerste en tweede wereldoorlog. Recentelijk worden de inzichten van de Positieve Psychologie (PP) gericht op het vergroten van geluk door het richten van de aandacht op positieve aspecten van het leven. Om geestelijk in balans te blijven is het het essentieel om de aandacht van het negatieve naar het positieve te verleggen. Dit helpt om geluk, welzijn, veerkracht en prestatie te optimaliseren en sterke kanten van de mens te voeden. In het algemeen zijn er een aantal belangrijke psychologische behoeften om gezond te kunnen leven en te gedijen:

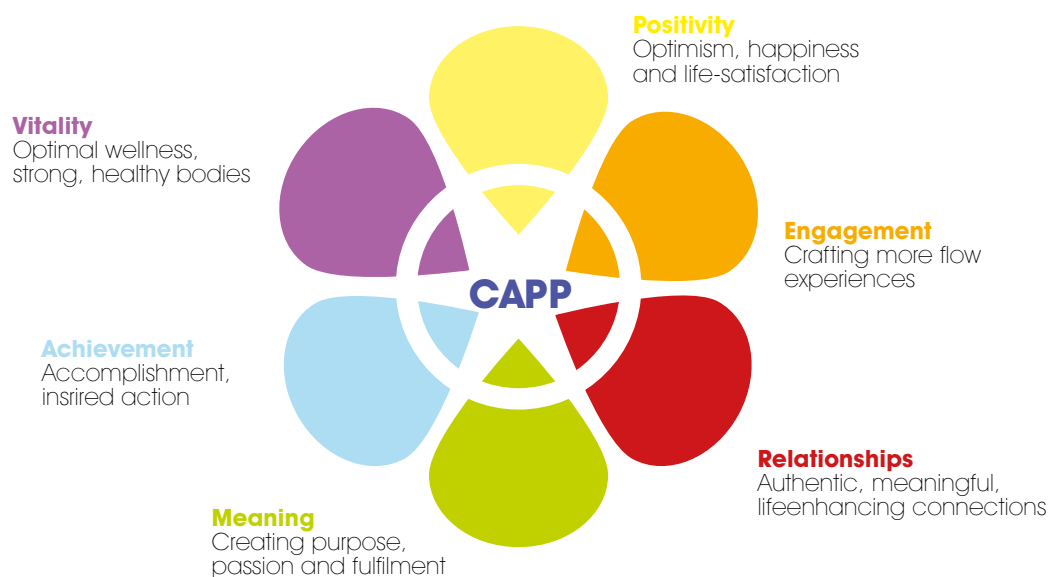

Deze zijn: Positieve emotie, betrokkenheid, relaties, zingeving in het leven en verwezenlijking van doelen (PERMA - Positive emotion, Engagement, Relationships, Meaning in Life and Accomplishment). Interventies en technieken bestaan om elke van deze behoeften te versterken.

Figuur 2: Kern-Bouwstenen van Positieve Psychologie

Bloeien bestaat uit:

Een “top-down” (hiërarchisch) systeem is doorgaans nadelig voor die behoeften, zelfs wanneer dit wordt gedaan door een “goedbedoelende dictator”. Het meest functionele systeem zou een vorm van directe democratie kunnen zijn, omdat deze de behoeftes en wensen van vele mensen annexeert en tegelijkertijd de basisbehoefte aan autonomie vervult.

Mensenrechten

Belangrijk: iedereen heeft een gelijkwaardige stem en mensen hebben een recht op zelfbeschikking. Om een te grote concentratie van macht in een kleine groep mensen te beletten, is een begrenzing van de accumulatie van rijkdom nodig.

Wij, menselijke wezens en wereldburgers verklaren dat we de volgende onvervreembare rechten hebben

Het recht:

- om voluit te leven
- om doelen en geluk na te streven en te vervullen
- om eervol te worden behandeld
- om een vrije en soevereine persoon te zijn
- om vrij te zijn in het kiezen van religie en/of spiritualiteit
- van vrijheid van meningsuiting

Declaratie

Wij, menselijke wezens, wereldburgers, verklaren dat wij ervoor kiezen:

- Om in vrede te leven
- Om zelfbeschikking te hebben in essentiële aspecten van ons leven
- Om meningsverschillen via debat, en niet via oorlog of geweld op te lossen
- Dat onze regering de belangen van de mensheid dient, ook ter verbetering van het psychologische, fysieke en spirituele welzijn van alle burgers

Als deze rechten worden geschonden

Als regeringen de veiligheid, vrijheid en soevereiniteit van de burgers niet waarborgen en de onvervreembare rechten van deze mensen niet erkennen, en/of mensen tiranniseren, hebben de wereldburgers het recht om dergelijke regeringen te vervangen. Regeringen zijn verplicht om elke actie rigoureus te toetsen aan de grondwet en aan gemeenschappelijke belangen. Als beslissingen het algemeen belang niet dienen en zelfs wellicht schaden, kunnen dergelijke maatregelen niet ingevoerd worden en als zeker niet verplicht worden.

Wat is er nodig om dit te bereiken?

Nu we verschillende dingen fout zien gaan, verwachten wij niet dat iedereen het helemaal eens is met de lijst van dingen in deze declaratie, die wij graag zien veranderen.

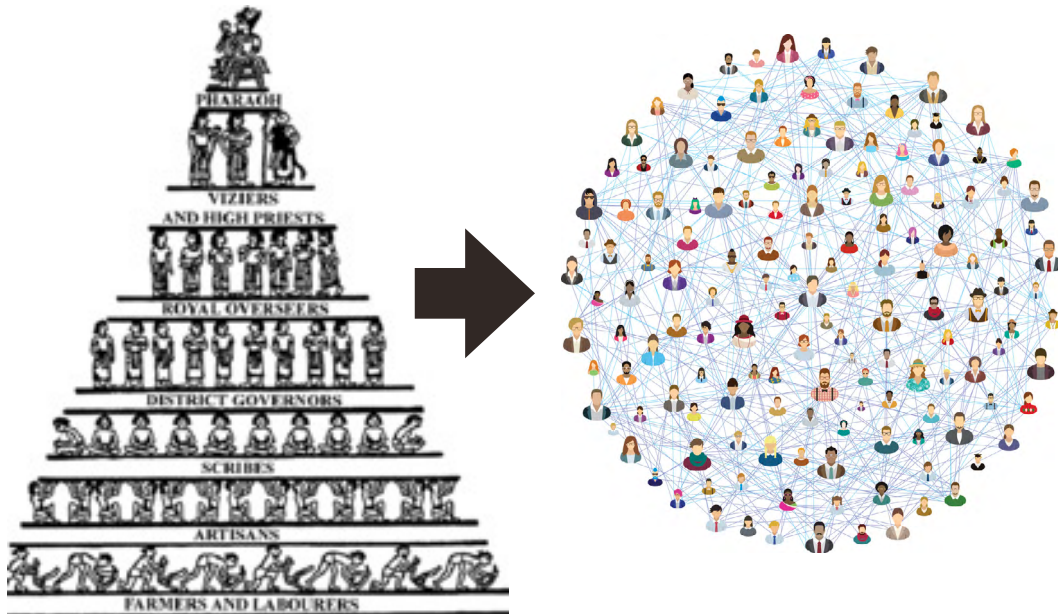
We denken wel dat mensen zeer capabel zijn om voor zichzelf, en in kleinere groepen te beslissen wat er belangrijk is. Het is dan ook belangrijk dat alle burgers een stem krijgen en gehoord kunnen worden.

Een vorm van directe democratie

Een balancerende kracht is nodig in de herintroductie en het uitvoeren van directe democratie (Semler, 1989). In haar meest pure vorm, besluit het electoraat (de kiezers) zelf welke maatregelen of initiatieven nodig zijn, zonder tussenkomst van wetgevende vertegenwoordigers. Wij denken - hoewel deze vorm van democratie anders is dan die van de meerderheid van

huidige gevestigde democratieën - dat dit een flinke stap voorwaarts kan zijn en besluitvorming die het algemeen belang van de mensheid niet dient, met mogelijke desastreuze gevolgen, kan voorkomen. Bevolkingen in elk land kiezen welke vorm van democratie het best overeenkomt met hun wensen en waarden. Het is dan ook essentieel om mensen op de hoogte te brengen van “evidence based” (bewezen) manieren van besluitvorming die de kwaliteit van hun besluitvorming optimaliseert en ook het geestelijk welzijn stimuleert via zeggenschap, en dus de belangrijke behoefte aan autonomie vervult.

<https://www.holacracy.org/constitution>

Holacracy verwijst naar een manier van organiseren die gekenmerkt wordt door een radicale decentralisatie van autoriteit, verdeelde besluitvorming waarin hiërarchie ontbreekt. Het heeft een meer circulaire structuur en is vergelijkbaar met fractale organisatie. De missie en visie zijn leidend, niet de structuur van de organisatie, en zelforganisatie is belangrijk. Ook wordt in een fractale organisatie op een interactieve manier op alle niveau's informatie gedeeld om collectieve besluitvorming te stimuleren. Het is vooral geschikt voor het nemen van besluiten complexe omgevingen en heeft een aantal belangrijke voordelen:

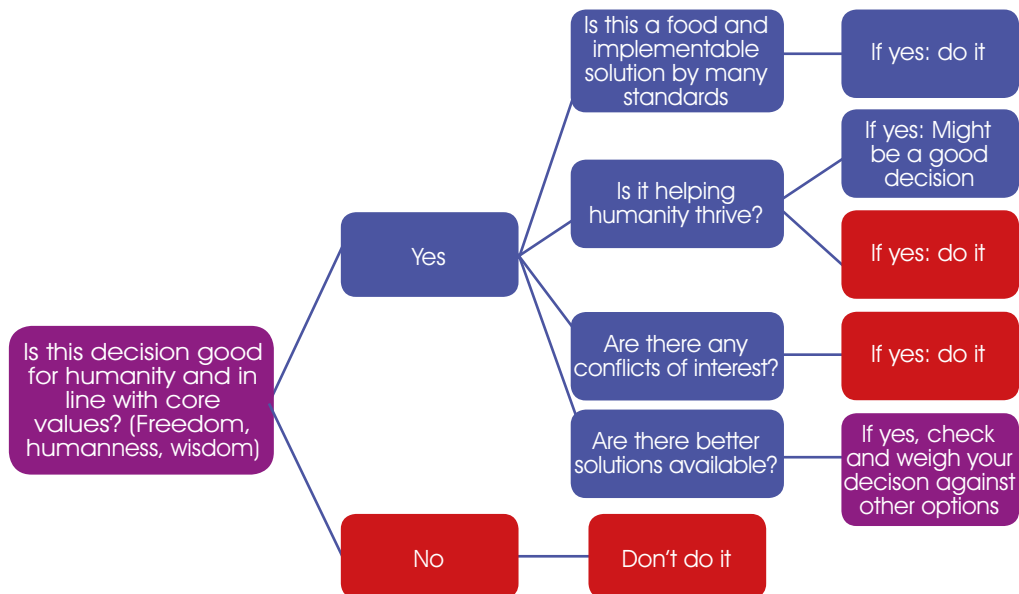
- Transparantie
- Gebruikt “brain power” van alle mensen
- Effectief
- Veerkracht
- Verantwoordelijkheid
- Innovatie

Natuurlijk is deze vorm van besluitvorming geen wondermiddel voor alle problemen, maar kan gebruikt worden als een alternatief voor hiërarchisch georganiseerde samenlevingen.

Ondersteuning voor besluitvorming

Om te waarborgen dat beslissingen in overeenstemming met kernwaarden gemaakt worden, kan een eenvoudige ondersteuning voor besluitvorming (hieronder afgebeeld) gebruikt worden om te besluiten of een actie of beslissing adequaat te implementeren is.

Het verwijderen van perverse stimulansen

Een perverse stimulans is een stimulans die onbedoelde en onwenselijke resultaten heeft die meestal tegengesteld zijn van wat men wilde bereiken. Typisch is dat zulke stimulansen mensen aanzetten tot gedrag wat de zaak verergert in plaats van verbetert. De huidige tijd heeft de onbedoelde bijwerkingen van veel van dit soort stimulansen laten zien, bijvoorbeeld het meer betalen van ziekenhuizen voor Covid patiënten dan voor reguliere patiënten, wat bijvoorbeeld heeft kunnen leiden tot het verkeerd labelen van reguliere patiënten als Covid patiënten.

Een begrenzing van rijkdom

We merken ook dat de balans in de wereld verschoven is naar het vergaren van rijkdom door een klein aantal mensen. De economische ongelijkheid heeft de laatste jaren schrikbarendere vormen aangenomen. Mensen met veel geld kunnen een groter stempel drukken op de besluitvorming in de wereld, wat dus een bedreiging vormt voor democratie en menselijk welzijn. Wat deze begrenzing zou moeten zijn wordt niet door ons bepaald, maar we stellen wel dat dit door de mensheid zelf via een democratische proces bepaald zou moeten worden. Als er een betere oplossing is dan een begrenzing op het cumuleren van rijkdom, dan verwelkomen wij dat uiteraard ook.

Curricula op scholen

Idealiter is het doel op school het volle potentieel van iedere leerling en student te benutten, in plaats van te proberen de briljante individualiteit van elke student in de mal van het huidige systeem te gieten. Manieren om de menselijke gezondheid en het welzijn van de een ieder te bevorderen, zouden bij voorkeur deel uit gaan maken van van curricula op scholen

over de hele wereld. Vooral wetenschappelijk bewezen interventies die het welzijn en academische prestaties verbeteren zouden onderdeel kunnen worden van het curriculum. Net zo belangrijk: het opleiden van studenten als kritische denkers. Het curriculum zou in essentie gericht kunnen zijn op het opleiden van leerlingen en studenten in het optimaliseren van psychologisch, fysiek en spiritueel welzijn, inclusief een interventie die leerlingen helpt om zingeving in het leven te vinden. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31920827/> .

Rol van de media en sociale media

Historisch heeft de media een rol gespeeld om te vertellen wat er “fout” is in de wereld, wat de aandacht van mensen naar het negatieve leidt. Dit druist in tegen de principes in van positieve psychologie. Een meer evenwichtige berichtgeving is gewenst als we het geestelijk welzijn van de mens waarderen. Het is belangrijk dat de media vrijheid van meningsuiting en debat aanmoedigt, in plaats van een platform te zijn om “een officieel narratief” te stimuleren. Sociale media platforms zouden ook niet op deze manier gebruikt mogen worden. Het verwijderen van content zou alleen gedaan kunnen worden in zeldzame gevallen, of misschien zelfs helemaal niet. Dit soort beslissingen kan beter genomen worden door de bevolking, dan door Big Tech. Zie ook: https://en.wikipedia.org/wiki/Superintelligence:_Paths,_Dangers,_Strategies

Nieuwe Technologische Ontwikkelingen

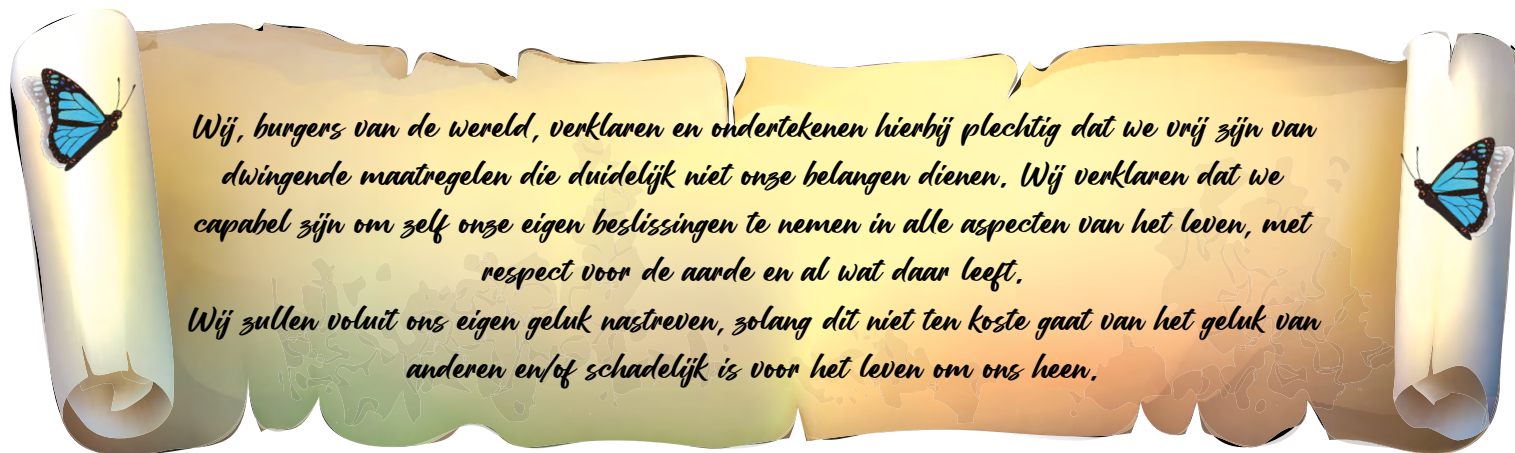
In dit tijdperk van technologie en met het oog op ontwikkelingen met betrekking tot superintelligence bijvoorbeeld, staan ethische grenzen onder constante druk. Sommigen hebben betoogd dat er vanwege deze ontwikkelingen een existentiële catastrofe dreigt, bijvoorbeeld wanneer Artificial Intelligence (AI; en machine learning) het collectieve menselijke brein (en het natuurlijke leerproces) overtreffen. Als bedreiging wordt bijvoorbeeld gezien dat dit soort superintelligence de mensheid vervangt als de dominante levensvorm op aarde. Ethische kaders zouden ontwikkeld en geïmplementeerd moeten worden, zodat technologieën aan de hand daarvan beoordeeld, ontwikkeld en gebruikt kunnen worden. Mogelijke schadelijke consequenties (op korte en lange termijn) moeten in aanmerking worden genomen. Deze en andere mogelijke bedreigingen en problemen waarmee de mensheid wordt geconfronteerd, kunnen wellicht opgelost worden door middel van een “open source” type vorm van besluitvorming. Oplossingen kunnen gepresenteerd worden in de vorm van referenda en op andere manieren voor zolang als deze een representatie zijn van een direct forum van democratisch and participatieve reflectie en besluitvormingsproces. Een voorbeeld hiervan zou kunnen zijn een goed functionerende meritocratie waarin besluiten worden genomen op basis van de input van zoveel mogelijk mensen <https://opensource.com>

Declaratie

Het is van belang dat we de komende tijd echt stappen gaan zetten in het vormen van een directe democratie. Hierbij moet voldaan worden aan de psychologische principes van de wetenschap van Positieve Psychologie:

- a. het waarborgen van de fysieke, geestelijke en spirituele gezondheid van de bevolking
- b. het faciliteren van soepel verlopende sociale interacties en
- c. positieve bekrachtiging van gedrag.

Signatures

Op 15 Mei, 2022, is deze declaratie geschreven en ondertekend te Amsterdam, Nederland, door: [Prof. Dr. Michaéla Schippers](#)

Hoogleraar Gedrag en Prestatie management, Erasmus Universiteit Rotterdam, Director of the Erasmus Centre for Study and Career Success, op persoonlijke titel.

